

**MÄÄRÄYKSEN 35 PERUSTELUT JA
SOVELTAMINEN**

TELELIIKENTEEEN ESTOLUOKISTA

MPS 35

SISÄLLYS	1
1 LAINSÄÄDÄNTÖ	2
1.1 MÄÄRÄYKSEN LAINSÄÄDÄNTÖPERUSTA.....	2
1.2 EY-LAINSÄÄDÄNTÖ.....	2
1.3 MUUT ASIAAN LIITTYVÄT SÄÄNNÖKSET.....	2
1.3.1 Kuluttajansuojalaki, sähkökauppalaki.....	2
1.3.2 Maksupalvelulaki ja maksulaitoslaki.....	2
1.4 ITSESÄÄNTELY.....	3
2 MÄÄRÄYKSEN TARKOITUS JA MUUTOSHISTORIA	3
2.1 MÄÄRÄYKSEN TARKOITUS.....	3
2.2 KESKEISET MUUTOKSET JA MUUTOSHISTORIA.....	3
3 PYKÄLÄKOHTAISET PERUSTELUT JA SOVELTAMISOHJEET	4
1 § Soveltamisala.....	4
2 § Teleliikenteen ryhmittely.....	4
3 § Palvelunumeroiden ryhmittely palvelun sisällön mukaan.....	5
4 § Teleliikenteen (puhelinliikenteen) estoluokat.....	6
5 § Lyhytsanomaliikenteen estoluokat.....	7
6 § Estorajoitukset.....	7
7 § Kytännän välittävät palvelunumerot.....	8
8 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.....	9
Liite 1: Teleliikenteen (puhelinliikenteen) ryhmittely numeron alkuosan mukaan.....	9
Liite 2: Lyhytsanomapalveluiden ryhmittely numeron alkuosan mukaan.....	10

1 LAINSÄÄDÄNTÖ

1.1 Määräyksen lainsäädäntöperusta

Viestintäviraston tekniset määräykset perustuvat viestintämarkkinalain (393/2003) määräysten antovaltuutukseen. Määräys ei sisällä asioita, jotka säädetään viestintämarkkinalaissa jo lain tasolla. Määräyksessä ovat yleensä vain pakottavat vaatimukset. Viestintävirasto antaa tarvittaessa erikseen määräyksiin liittyviä suosituksia ja ohjeita.

Viestintäviraston estoluokkamääräys perustuu viestintämarkkinalain 79 §:ään, jonka mukaan teleyrityksen on käyttäjän pyynnöstä estettävä korvauksetta liittymän käyttö muuhun kuin viestintäpalveluun ja liittymän lähtevä liikenne tiettyyn liikennetyyppiin, jos esto on teknisesti helposti toteutettavissa. Käyttäjän pyynnöstä tehtävästä eston poistosta teleyritys saa säännöksen mukaan periä maksun. Pykälän 2 momentin mukaan Viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä niistä liittymän lähtevän liikenteen estoluokista, joita käyttäjälle on vähintään tarjottava, määräyksiä estopalvelujen teknisestä toteuttamisesta sekä määräyksiä puheluiden hintatiedotuksista.

Säätelyn tarkoituksena on edistää käyttäjän mahdollisuuksia oma-aloitteisesti rajoittaa puhelimen käyttöä ja siitä aiheutuvia kuluja.

1.2 EY-lainsäädäntö

Sähköisen viestinnän yleispalveludirektiivin 10 artiklassa säädetään tilaajien oikeudesta seurata ja tarkkailla kulujaan.¹ Direktiivin säännöksen tarkoituksena on antaa tilaajalle mahdollisuus estää valikoivasti tietyn tyyppiset lähtevät puhelut tai puhelut tiettyntyyppisiin numeroihin, kuten puhelut lisämaksullisiin palveluihin. Direktiivin liitteen I osan A kohdassa on lähtevän liikenteen estoa koskeva säännös.

1.3 Muut asiaan liittyvät säännökset

1.3.1 Kuluttajansuojalaki, sähkökauppalaki

Yleisen kuluttajansuojalainsäädännön vaatimukset koskevat myös puhelin- ja lyhytsanomapalvelujen tarjontaa: tältä kannalta keskeisiä ovat ainakin kuluttajansuojalain (38/1978) markkinoinnin säätelyä koskeva 2 luku ja etämyyntiä koskeva 6 luku. Edelleen palvelutarjoajaan kohdistuvia informointivaatimuksia asetetaan tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta (458/2002, nk. sähkökauppalaki) annetun lain 3 luvussa.

1.3.2 Maksupalvelulaki ja maksulaitoslaki

Määräys liittyy välillisesti myös 1.5.2010 voimaan tulleeseen maksupalvelulakiin (290/2010) ja maksulaitoslakiin (297/2010).

Maksupalvelulain 1 §:n 6-kohdan mukaan lain soveltamisalaan kuuluu maksutapahtuman toteuttaminen siten, että maksajan suostumus maksutapahtuman toteuttamiseen annetaan matkapuhelimella tai tietokoneella taikka muulla telepäätelaitteella tai tietoteknisellä laitteella ja maksu suoritetaan sellaiselle televiestintä- tai tietotekniikkajärjestelmää tai -verkkoa hoitavalle yritykselle, joka toimii ainoastaan maksutapahtuman välittäjänä maksupalvelun käyttäjän ja tavarain, palvelun tai muun hyödykkeen toimittajan välillä. Vastaava säännös on kirjoitettu maksulaitoslain 1 §:n 6-kohdaksi.

Maksupalvelulaissa ja siihen liittyvässä maksulaitoslaissa on säännöksiä, jotka edellyttävät maksupalveluiden tarjoajan pystyvän erittelemään maksupalvelut muusta liiketoiminnastaan.

---

¹ Euroopan Parlamentin ja Neuvoston direktiivi yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (2002/22/EY, muutettu direktiivillä 2009/136/EY, yleispalveludirektiivi).

Koska teleyritysten tarjoamat maksupalvelut on toteutettu yleensä lisämaksullisten palvelunumeroiden avulla, teleyritysten on pystyttävä erottamaan maksupalvelulain ja maksulaitoslain soveltamisalaan kuuluvat palvelut muista lisämaksullisista palveluista. Helpoin tapa erottaa maksupalvelut muista teleyrityksen tarjoamista lisämaksullisista palveluista on niiden sijoittaminen erillisiin palvelunumeroalueisiin.

Maksupalveluiden tarjoamista valvovat Finanssivalvonta ja Kuluttaja-asiamies.

1.4 Itsesääntely

Maksullisten puhelinpalveluiden tuottajien edunvalvontajärjestö Teleforum ry on pyrkinyt tukemaan toimialan itsesääntelyllä puhelinpalveluiden tarjonnan asiallisuutta myös käyttäjien kannalta. Yhdistyksen yhteydessä toimiva *Maksullisten puhelinpalveluiden eettinen lautakunta* MAPEL antaa pyynnöstä suosituksia ja tulkintoja maksullisten puhelin- ja tekstiviestipalveluiden sisällöstä, markkinoinnista ja laskutuksesta. Lautakunta on laatinut puhelinpalveluiden tuottamisen perusnormiston, jossa on otettu kantaa myös erityyppisten palveluiden luokitteluun Viestintäviraston estoluokkamääräyksen tarkoituksiin palveluryhmiin I-IV. Perusnormistossa on myös ohjeet hintatiedotteen käytöstä ja puhelun enimmäiskestosta tiettyihin palveluihin.

Viestintävirasto tukee sitä, että palveluiden sisältöä arvioidaan ensisijaisesti toimialan itsesääntelyllä. Tarvittaessa virasto puuttuu numerointi- ja estoluokkamääräyksen vastaiseen numeroiden käyttöön ja mikäli toimintaa ei korjata säännösten edellyttämällä tavalla, virasto voi ryhtyä viestintämarkkinalain edellyttämiin toimenpiteisiin muun muassa peruuttamalla numeron käyttöoikeuden.

2 MÄÄRÄYKSEN TARKOITUS JA MUUTOSHISTORIA

2.1 Määräyksen tarkoitus

Estoluokkamääräyksessä määrätään niistä estopalveluista, joita teleyrityksen on viestintämarkkinalain mukaan vähintään tarjottava. Vaadittavat estot perustuvat joko tiettyihin palvelutyyppeihin ('muu kuin viestintäpalvelu') palvelusisällön perusteella tai liikennetyyppeihin, joista estomääräys koskee enää vain ulkomaanpuheluita.

Määräyksen minimivalikoiman asettamisessa on huomioitu tekninen toteutettavuus siten, että lähtökohtaisesti ainakin kaikki määräyksessä vaadittavat estot ovat lain mukaisia korvauksetta tarjottavia teknisesti helposti toteutettavia estoja.

2.2 Keskeiset muutokset ja muutoshistoria

Poliisihallitus on päätöksellään 8.2.2011 (dnro 2020/2011/210) ilmoittanut luopuvansa poliisin hätänumeron 10022 käytöstä 21.2.2011 lähtien. Päätöksen mukaan teleoperaattorit voivat poistaa numeron 10022 käytöstä pysyvästi 1.9.2011 lähtien. Tämän johdosta määräyksestä on poistettu estorajoitukset koskien numeroa 10022.

Määräyksessä 35 O/2010 M luovuttiin Viestintäviraston poikkeuslupamenettelystä, joka koski kytkennän välittävien palvelunumeroiden kautta kytkettäviä puhelujapalveluryhmän II numeroihin. Näiden tapausten käsittelyssä siirryttiin teleyritysten itsesääntelyyn MAPEL/Teleforum ry:n johdolla. Lisäksi teleyrityksen oman vikailmoitusnumeron sisällyttäminen estoluokkiin muutettiin yhdenmukaiseksi hätäliikennemääräyksen (33) kanssa.

Maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluville maksupalveluille osoitettiin Viestintäviraston numerointimääräyksessä 32 O/2010 M omat numeroalueensa ja ne vietiin palveluryhmänsä mukaisesti estoluokkiin.

Määräyksessä 35 N/2008 M sallittiin lyhytsanomapalveluiden tarjoaminen lyhytsanomapalvelunumeroiden lisäksi valtakunnallisissa puhepalvelunumeroissa ja numerossa 118 edellyttäen, että tekstiviestit määrätellään kattamaan myös nämä

numerot. Lisäksi määräyksessä 35 N/2008 M täsmennettiin tekstiviestiestojen kattavuutta WAP-palveluissa. Määräyksen soveltamisala kattoi tähänkin asti myös liittymäteleyrityksen WAP-yhteyden kautta käytettävät tai tilattavat lisämaksulliset palvelut, jotka veloitetaan puhelinlaskussa; tähän ei eroa mitenkään olennaisesti liittymän muusta puhelinlaskusta veloitettavasta puhelu- tai sanomaliikenteestä. Tätä ei kuitenkaan ollut selkeästi todettu määräyksessä, joten asiaa selvennettiin määräystekstissä ja perusteluissa.

Määräyksessä 35 M/2008 M selvennettiin numerotiedotuksen ja kytkennän välityksen kuulumista yleishyödyllisiin palveluihin. Muutoksella ei ollut vaikutusta määräyksen mukaisiin estoluokkiin.

Numerotiedotukseen ja kansallisen kytkennän välitykseen voidaan numerointimääräyksen version 32 L/2008 M voimaan tulosta lähtien käyttää kaikkia palveluryhmän I numeroita. Tämä tuli mahdolliseksi sen jälkeen, kun kaukoesto ja esto kiinteästä verkosta matkaviestimiin poistettiin niistä määräyksen mukaisista estoista, joita teleyrityksen on tarjottava asiakkailleen. Eston kiertomahdollisuus kansallisen kytkennän kautta menetti merkityksensä näitten estoluokkien kannalta.

3 PYKÄLÄKOHTAISET PERUSTELUT JA SOVELTAMISOHJEET

1 § Soveltamisala

Määräystä sovelletaan yleisen puhelinverkon liittymään. Puhelinverkon käsite kattaa niin kiinteät kuin langattomatkin pääasiassa kohdeviestintään käytettävät verkot. Perinteisten puhelin- ja matkaviestinverkkojen lisäksi näihin voivat kuulua myös dataverkot, jos niitä käytetään pääasiassa kohdeviestintään ja liikenne ohjataan E.164 numeroilla. Näin ollen estoluokkamääräyksen soveltamisala vastaa numerointimääräyksen 32 soveltamisalaa, sillä estojen toteuttaminen perustuu numerointimääräyksen mukaisesti osoitettujen E.164-numeroiden ja lyhytsanomapalvelunumeroiden perusteella ohjattavaan teleliikenteeseen. Määräys koskee näillä numeroilla toteutettua liikennettä viestien uudelleenohjaukseen käytetystä teknologiasta tai osoitteista (esim. SIP- tai IP-osoitteet) riippumatta, joten esimerkiksi ENUM:lla toteutettava uudelleenohjaus ei poista estojen tarjontavelvoitetta. Edelleen liittymäteleyrityksen tarjoamat WAP-palvelut kuuluvat soveltamisalaan, vaikka niissä *käyttäjä* ei valitse palveluun päästäkseen E.164 tai lyhytsanomamateriaalia.

Määräys ei koske muilla tavoin (esimerkiksi IP-osoitteiden tai SIP-osoitteiden avulla) valittua teleliikennettä.

Määräyksen soveltaminen edellyttää, että käyttäjä voidaan luotettavasti tunnistaa, joka taas edellyttää kirjallista liittymäsopimusta. Liittymäsopimuksella määräytyy yksikäsitteisesti liittymän käyttäjä, jolla on määräysvalta liittymään hankittaviin ominaisuuksiin. Tällä perusteella määräystä ei sovelleta etukäteen maksettua pre-paid-palvelun liittymään, ellei siitä ole tehty kirjallista liittymäsopimusta. Pre-paid-palvelun käyttäjä voi halutessaan hankkia liittymän täysin anonyymisti.

2 § Teleliikenteen ryhmittely

Pykälässä teleliikenne ryhmitellään estojen toteutusta varten puhelinliikenteeseen ja lyhytsanomaliikenteeseen, jotka osoitetaan numerointimääräyksen mukaisilla numeroilla.

Pykälän 1 momentissa liittymän lähtevä puhelinliikenne on ryhmitelty viiteen eri kohtaan. Ryhmittely vastaa määräyksen liitteen 1 mukaista jaottelua, jossa on kuvattu puhelinnumeron alkuosa, jonka mukaan esto toteutetaan tai jätetään eston ulkopuolelle. Puheluestot koskevat vain lähtevää puhelinliikennettä. Momentin 1 kohta koskee liikennetyyppejä eli ulkomaapuheluita ja muut kohdat koskevat palvelutyyppisiä. Momentin 5 kohdan asiakassopimuksella tarkoitetaan tässä määräyksessä liittymäsopimuksen tehneen käyttäjän erikseen teleyrityksen kanssa tekemää sopimusta, joka täydentää liittymäsopimusta liittymän estoluokkien osalta.

Pykälän 2 momentissa liittymän lyhytsanomaliikenne on ryhmitelty kahteen kohtaan: ilmaisnumeroihin ja palveluryhmiin liitteen 2 mukaisen jaottelun mukaisesti.

Lyhytsanomapalvelustot koskevat sekä lähtevää että vastaanotettavaa liikennettä siten kuin asiasta määrätään 5 §:ssä.

Lyhytsanomaliikenteen luokitus koskee myös sellaisia WAP-yhteyden kautta tilattavia tai käytettäviä palveluita, jotka täyttävät estopalveluiden perusedellytykset: liikennettä ohjataan E.164-numerolla yksilöityyn liittymään tai liittymästä ja palvelusta voidaan veloittaa joko liittymästä lähtevien tai siihen vastaanotettujen viestien perusteella puhelinlaskussa. Käyttäjä saa yhteyden WAP-palveluun *liittymäoperaattorinsa WAP-yhdyskäytävän* kautta, joten liittymäoperaattori pystyy kontrolloimaan tarjoamiinsa WAP-palveluihin pääsyä. Veloitus voi joissain tapauksissa syntyä jo palvelusivuille pääsystä, joten sekin tulee näissä tilanteissa tarvittaessa estää estoluokituksen mukaisesti.

3 § Palvelunumeroiden ryhmittely palvelun sisällön mukaan

Pykälän mukaan palvelut ryhmitellään sisällön perusteella eikä puhelun hinta vaikuta ryhmittelyyn. Pykälä koskee sekä puhepalveluita että lyhytsanomapalveluita. Palvelunumerot ovat kansainvälisiä, valtakunnallisia, telealuekohtaisia tai teleyrityskohtaisia sekä lyhytsanomapalvelunumeroita. Kaikista palvelunumeroista saa periä niin sanottua lisämaksua lukuun ottamatta liitteen 1 ja 2 mukaisia ilmaisnumeroita sekä hätänumeroa 112.

Tässä pykälässä palvelunumeroilla ja niiden ryhmittelyllä tarkoitetaan lisämaksullisia palveluita, ellei toisin mainita.

Lisämaksullisella palvelulla tarkoitetaan palvelua, jossa puhelumaksuun voi sisältyä puhelun teknisestä siirtämisestä perittävän korvauksen lisäksi myös palvelun sisällöstä palveluntuottajalle perittävä korvaus. Käsite vastaa viestintämarkkinalain 79 §:ssä käytettävää ilmausta 'muu kuin viestintäpalvelu'. Lisämaksullisen palvelun vastakohtana voidaan pitää eri liikennetyyppeihin ryhmiteltävää teleliikennettä, josta perittävää maksua kutsutaan tavanomaiseksi puhelumaksuksi. Numerointijärjestelmän ja palvelurakenteiden moninaisuuden takia jako ei kuitenkaan aina ole yksikäsitteinen tai täysin kattava.

Ilmaisnumerot, kuten 0800- ja 116-alkuiset numerot, vastaavat muuten käyttötavaltaan lisämaksullisia palvelunumeroita, mutta ne ovat aina soittajalle maksuttomia numeroalueen määrittelyn perusteella. Tämä koskee myös näissä numeroissa puhepalvelun lisäpalveluna tarjottavaa tekstiviestipalvelua.

Pykälän 1 momentin mukaan lisämaksulliset palvelunumerot ryhmitellään palvelun sisällön mukaan palveluryhmiin I-IV. Teleforum ry:n yhteydessä toimiva maksullisten puhelinpalveluiden eettinen lautakunta MAPEL on laatinut puhelinpalveluiden tuottamisen eettisen perusnormiston, jossa on otettu kantaa myös erityyppisten palveluiden luokitteluun estoluokkamääräyksen palveluryhmiin I-IV. Perusnormiston palveluiden kuvaus ja niiden luokittelu ei ole Viestintävirastoa oikeudellisesti sitova mutta tältä osin perusnormiston sisältö on muodostunut käytännössä toimivaksi, joista poikkeaminen on hyvin harvinaista.

Pykälän 2 momentissa tarkennetaan palvelun sijoittamista oikeaan palveluryhmään niissä tapauksissa, joissa samassa numerossa tarjotaan eri palveluryhmiin kuuluvia palveluita. Esimerkiksi jos on tarkoitus tarjota sekä asiointi- että ajanvietepalvelua samassa numerossa, palvelu tulee sijoittaa palveluryhmälle III eli ajanvietepalveluille osoitettuun numeroon.

Pykälän 3 momentissa määrätään siitä, missä numeroissa eri palveluryhmien lisämaksullisia palveluita saa tarjota. Säännöksen luettavuuden takia numeroita ei ole lueteltu itse säännöstekstissä, vaan siinä viitataan liitteiden 1 ja 2 asianomaisiin kohtiin. Säännöksen sanamuotoa muutettiin määräyksessä 35 N/2008 M siten, ettei liitteiden numeroryhmiä sidota tekstissä puhelinliikenteeseen ja lyhytsanomaliikenteeseen, koska lyhytsanomapalveluita voidaan tarjota myös joissain puhepalvelunumeroissa. Palveluryhmä ilmenee numeron alkuosasta.

Yleisesti tunnetuimmat lisämaksulliset palvelunumerot ovat puhepalveluiden osalta esimerkiksi 0100-, 0200-, 0300-, 0600- ja 0700-alkuiset numerot. Numerossa 118 saa numerointimääräyksen mukaan tarjota vain numerotiedotuspalvelua ja kytkennän välitystä mutta ei muita yleishyödyllisiä palveluita. Muissa numerotiedotukseen ja kytkennän

välitykseen osoitetuissa numeroissa saa tarjota myös muita palveluryhmään I kuuluvia lisämaksullisia puhelinpalveluita.

Momentin mukaiset lisämaksulliset numerot käsittävät myös teleyrityskohtaiset ja telealuekohtaiset palvelunumerot.

Pykälän 4 momentissa osoitetaan ne palvelunumeroryhmät, joissa ylipäätään saa tarjota lisämaksullisia puhepalveluita ja lyhytsanomapalveluita. Puhepalveluille ja lyhytsanomapalveluille on omat numeroalueet, mutta määräyksellä 35 N/2008 M lyhytsanomapalveluiden tarjoaminen sallittiin myös valtakunnallisissa puhepalvelunumeroissa. Tämä edellyttää, että liittymään otetut tekstiviestiestot kattavat myös puhepalvelunumeroissa tarjottavat tekstiviestipalvelut, ja siksi tarjonta on sallittua vain niissä matkaviestinverkoissa, joissa teleyritys on tehnyt estoluokkamäärityksiinsä tarvittavat muutokset.

Pykälän 5 ja 6 momentin tarkoituksena on tehdä tunnetuksi mitä palveluita ilmaisnumeroissa, telealue- ja teleyrityskohtaisissa numeroissa saa tarjota ja toisaalta keskittää sellaiset palvelut, joista kuluttajille on aiheutunut eniten ongelmia (ajanviete- ja aikuisviihdepalvelut) helposti tunnistettaviin numeroihin.

4 § Teleliikenteen (puhelinliikenteen) estoluokat

Pykälään sisältyy teknologiasta riippumatta yleisen puhelinverkon puhelinliikenteen estoluokat, joten pykälä käsittää kiinteän verkon ja matkaviestinverkon puhepalveluiden estoluokat.

Pykälän 1 momentissa määrätään ne estoluokat, joka teleyrityksen on vähintään tarjottava käyttäjälle. Säännöksessä mainittujen estoluokkien lisäksi teleyritys voi tarjota käyttäjälle muita estopalveluja tai estoluokkia. Näistä omista palveluistaan teleyritys voi periä maksun.

Estoluokat on ryhmitelty käsitteillä Ulkomaanesto (U) ja Palveluesto (P). Palveluestoissa on neljä tasoa (P1 - P4). Estoluokka U on niin sanottu puhdas ulkomaanesto, joka käsittää ulkomaapuhelut suoralla numeronvalinnalla ja kytkennän välittävällä palvelunumerolla. Palvelunestoluokat on ryhmitelty kattavimmasta estosta lievimpään siten, että P1 käsittää ainoana yksittäisenä estona sekä kytkennän välittävät palvelut että kaikki neljä palveluryhmää I-IV. Muut palvelunestoluokat seuraavat numerojärjestyksessä palveluryhmiä esimerkiksi P2 estää liikenteen palveluryhmästä II alkaen kattaen myös ryhmät III ja IV, P3 estää liikenteen palveluryhmästä III alkaen ja niin edelleen.

Edellä mainittujen estoluokkien lisäksi teleyrityksen tulee tarjota käyttäjälle maksutta kaikkien estoluokkien yhdistelmiä lukuun ottamatta ulkomaanestoa ja aikuisviihdepalveluita eli U+P4 kombinaatiota teleyrityksen ei tarvitse tarjota. Viestintäviraston tietoon ole tullut sellaisia seikkoja, että asiasta olisi tarve säännellä tässä määräyksessä.

Pykälän 3 momentissa todetaan, että estoluokat eivät koske asiakassopimukseen perustuvia palveluita. Tämä perustuu siihen, että asiakas on tehnyt niistä erikseen sopimuksen, jonka voidaan katsoa täydentävän mahdollista alkuperäistä estosopimusta.

Viestintävirasto osoittaa 3 momentissa tarkoitetut asiakassopimukseen ja A-numeron tarkistukseen perustuviin palveluihin sallitut numerot teleyrityksille hakemuksesta sellaiselta numeroalueelta, joka teleyritykseltä on jo käytössä. Kysymys on siis viraston vahvistuksesta sille, ettei tätä yksilöityä numeroa tarvitse sisällyttää teleyrityksen toteuttamiin estoluokkiin. Erillisillä päätöksillä vahvistetut numerot kootaan informaatiostyistä myös määräyksen liitteeseen. Tällä luettelolla ei enää ole merkitystä määräyksen mukaisiin estoluokkiin, mutta informaatiostyistä luettelo sisältyy vielä tähän, koska teleyrityksillä voi olla käytössään myös omia tai sellaisia aikaisempien määräysten mukaisia estoluokkia, joita ei enää ole määräyksessä.

Pykälän 4 momentin mukaan liittymässä oleva estoluokka P2 ei estä kytkennän välittävän palvelunumeron kautta soitettua puhelua sellaisiin hinnaltaan edullisiin palveluryhmän II numeroihin, joihin on annettu 7 § 2 momentin mukainen lupa toimialan itsesääntelytyönä. Näistä palveluista on tarkemmin 7 §:n perusteluissa. Tarkoitus on, että käyttäjä ei jää vaille

sellaista palvelua, joka voisi sisältönsä puolesta kuulua palveluryhmään I mutta on toteutettu palveluryhmän II numerossa.

5 § Lyhytsanomaliikenteen estoluokat

Pykälä koskee sekä lähtevää että tulevaa lyhytsanomapalveluliikennettä. Tämä on tullut tarpeelliseksi, koska on ilmaantunut sellaisia palveluita, jotka tilataan www-sivujen kautta mutta laskutus tapahtuu vastaanotettujen lisämaksullisten tekstiviestien perusteella.

On huomattava, että tämän määräyksen 2 §:n lyhytsanomapalvelun määritelmä on laajempi kuin numerointimääräyksen perusteluissa esitetty Tekniikan sanastokeskuksen matkaviestinsanastossa (TSK 29, 2001) omaksuttu määritelmä: määräyksen määritelmään sisältyvät myös multimedianomamat. Syynä tähän on se, että niin numerointi- kuin estoluokkamääräyksessäkin asetetut velvoitteet koskevat vain sellaisia asioita – numeroiden käyttöoikeuksia ja -tarkoituksia ja liittymän liikenteen estoja numeroiden perusteella – joissa SMS- ja MMS-palvelujen eroilla ei ole merkitystä. Siten määräys koskee myös 2 §:n 2 momentin kohdalla selvitettyjä WAP-palveluita, joissa liittymän liikenteen ohjaukseen perustuvat estopalvelut pystytään toteuttamaan.

Pykälän 1 momentissa määrätään ne estoluokat, jotka teleyrityksen on vähintään tarjottava käyttäjälle. Estoluokituksen ryhmittely vastaa puhepalvelun ryhmittelyä siten, että estoluokka P1 kattaa palveluryhmät I-IV, P2 kattaa ryhmät II-IV jne. Säännöksessä mainittujen estoluokkien lisäksi teleyritys voi tarjota käyttäjälle muita estopalveluja tai estoluokkia. Näistä omista palveluistaan teleyritys voi periä maksun.

Pykälän 2 momentissa, jossa tarkoitetaan koko tekstiviesti- tai multimediaviestien lähetyksmahdollisuuden poistamista liittymästä, multimediaviestit on selvyyden vuoksi mainittu erikseen. Lyhytsanomapalveluille määrätty estopalveluvelvoitteet koskevat siis myös multimediaviestejä. Tämä vaatimus koskee multimediaviestintää luonnollisestikin vain siltä osin, kun se kuuluu *liittymän ominaisuuksiin*. Edelleen kaikkien tekstiviestien eston täytyy estää myös pääsy sellaisiin liittymäoperaattorin tarjoamiin lisämaksullisiin WAP-palveluihin, jotka veloitetaan puhelinlaskussa. Asiaa selvitetään enemmän 2 §:n 2 momentin teleliikenteen ryhmittelyn kattavuuden kohdalla.

Hintatiedotteiden antaminen puheluiden tai tekstiviestipalveluiden alussa perustuu palvelutarjoajien vapaaehtoisuuteen ja asiakaspalveluratkaisuihin. MAPELin perusnormistossa on hintatiedotteen käytöstä ohjeet. Informointivelvollisuudesta säädetään yleisesti kuluttajansuojalaissa ja laissa tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta.

6 § Estorajoitukset

Pykälässä määrätään seikkaperäisesti niistä tilanteista ja numeroista, jolloin estopalvelua ei saa soveltaa. Estorajoitus voi perustua käyttäjän ja teleyrityksen väliseen sopimukseen tai se toteutuu suoraan määräyksen nojalla. Estorajoitukset koskevat sekä puhelinliikennettä että lyhytsanomapalveluliikennettä.

Pykälän 1 mukaan liittymän estopalvelu voidaan puhelukohtaisesti ohittaa esimerkiksi salasanan avulla. Puhelukohtainen eston ohittamismahdollisuus edellyttää sopimusta liittymäteleyrityksen kanssa.

Liittymästä tehdyllä valinnalla tarkoitetaan myös telealueen suuntanumeron valintaa telealue- tai teleyrityskohtaisen palvelunumeron eteen. Tällainen puhelu katsotaan estomielessä puheluksi palvelunumeroon eikä kaukopuheluksi. Jos teleyritykset sopivat liikenteen avaamisesta suuntanumerolla ja telealue- tai teleyrityskohtaisella palvelunumerolla, asianomaisen teleyrityksen on huolehdittava estojen toteutuksesta siten, että palvelunumeroestoja ei voi kiertää suuntanumeron kautta.

Pykälän 2 momentin mukaiset estorajoitukset toteutuvat suoraan määräyksen nojalla. Teleyritys ei saa estää liikennettä mihinkään säännöksessä mainittuun numeroon tai palveluun. Säännöksen hätänumeroa koskevalla sääntelyllä pyritään ennen kaikkea estämään tilanteet, joissa toimenpiteet ihmisen hengen tai terveyden taikka omaisuuden

pelastamiseksi voisivat vaarantua eston vuoksi. Säännöksellä on liittymäkohtia myös viestintämarkkinalain 55 §:ään, jonka mukaan puhelinverkossa toimiva teleyritys on velvollinen huolehtimaan siitä, että käyttäjät saavat yhteyden maksutta siinä viitattuihin hätänumeroihin. Poliisihallitus on päätöksellään 8.2.2011 (dnro 2020/2011/210) ilmoittanut luopuvansa poliisin hätänumeron 10022 käytöstä 21.2.2011 lähtien. Päätöksen mukaan teleoperaattorit voivat poistaa numeron 10022 käytöstä pysyvästi 1.9.2011 lähtien. Tämän johdosta pykälän 2 momentissa mainitut estorajoitukset koskevat vain hätänumeroa 112.

Pykälän 3 momentin mukaan tämän määräyksen mukaiset estoluokat eivät saa estää liikennettä kansallisiin ja kansainvälisiin ilmaisnumeroihin eikä liittymän toimittaneen teleyrityksen omaan vikailmoitusten vastaanottonumeroon. Ilmaisnumeroihin luetaan myös 116-numerot. Ilmaisnumeroihin pääsyn estäminen ei ole tarpeen, koska niistä ei tule käyttäjälle kuluja. Vikailmoituksen tekemismahdollisuus on katsottu tarpeelliseksi riippumatta tilaajan valitsemasta estoluokasta. Teleyritys voi kuitenkin tarjota omia estopalveluitaan, joissa voidaan estää liikenne myös ilmaisnumeroihin ja teleyrityksen omaan vikailmoitusten vastaanottonumeroon. Teleyrityksillä on myös estoluokiksi katsottavia liikenteen rajoittamistapoja, joita teleyritys käyttää esim. maksamattomien laskujen tapauksessa ilman tilaajan suostumusta.

Vikailmoitusten vastaanottonumeroa ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa numerointisuunnitelmassa. Tämä yksittäinen numero on korvattu estoluokkamääräyksessä käsitteellä *teleyrityksen oma vikailmoitusten vastaanottonumero*. Perinteisen numeron 10019 käyttöä koskee sama sääntely kuin muitakin 100-alkuisia teleyrityskohtaisia numeroita. Vikailmoitusnumerosa teleyritys voi valita säännökset huomioon ottaen kuten muutkin palvelunumeronsa.

7 § Kytkennän välittävät palvelunumerot

Tässä pykälässä määrätään mihin verkkoihin ja palveluihin kytkennän välittävistä palvelunumeroista puhelua ei saa kytkeä kytkennän välittävän palvelunumeron kautta.

Yleishyödyllisille palveluille osoitetuissa palvelunumeroissa voidaan numerointimääräyksen mukaan tarjota sekä numerotiedotuspalvelua että kytkennän välitystä.

Kytkenän välittävällä palvelulla tarkoitetaan samaa asiaa kuin numerointimääräyksessä yleisellä numerotiedotus- ja kytkentäpalvelulla. Yleiseen numerotiedotuspalveluun ja kytkennän välittäviksi palvelunumeroiksi käytetyistä numeroista saa kytkeä liikennettä tilaajakäytössä olevien numeroiden lisäksi vain palveluryhmän I mukaisiin yleishyödyllisiin palveluihin, joten kytkentäpalveluiden kautta ei ole sallittua ohittaa liittymän palvelunestojä lukuun ottamatta mitä 2 momentissa määrätään palveluryhmän II numeroista.

Numerointimääräyksen mukaan kytkennän välittävissä palvelunumeroissa saa tarjota numerotiedotuksen ja kytkennän välityksen lisäksi myös tämän määräyksen mukaisesti palveluryhmän I mukaisia yleishyödyllisiä palveluita. Poikkeuksena on numero 118, jossa saa numerointimääräyksen mukaan tarjota vain yleistä numerotiedotusta ja kansallisen kytkennän välitystä.

Pykälän 2 momentin mukaan teleyritykselle voidaan myöntää lupa kytkeä puhelu myös palveluryhmän II yksilöityyn hinnaltaan edulliseen numeroon. Luvat myönnetään toimialan itsesääntelyssä määritellyn prosessin mukaisesti MAPEL/Teleforum ry:n johdolla.

Aikaisemmin Viestintävirasto on myöntänyt määräyksen nojalla perustellusta syystä palveluntarjoajille poikkeuslupan kytkeä puheluita kytkennän välittävän palvelunumeron kautta myös palveluryhmän II yksilöityyn numeroon. Tällainen painava syy saattoi olla esimerkiksi tilanne, jossa selkeästi ja vakiintuneen käytännön mukaan yleishyödylliseksi katsottava laajasti käytetty palvelu (esim. taksinumerot) on toteutettu palveluryhmän II numerossa eikä ole tarkoituksenmukaista muuttaa kyseistä numeroa.

II-ryhmän numeroissa on ollut perinteisesti palveluita, jotka olisi voinut sijoittaa myös I-ryhmään. Poikkeuslupamenettely rakennettiin määräykseen alun perin ylimenokautta varten, ja tavoite oli, että palvelunumerot valittaisiin pikku hiljaa johdonmukaisesti oikeasta palveluryhmästä. Tavoite ei kuitenkaan toteutunut, vaan numeropalveluyrityksillä oli

asiakastarpeiden takia säännöllisesti tarve saada poikkeuslupia uusiin II-ryhmän numeroihin. Koska estoluokkamääräyksen mukainen poikkeuslupaprosessi oli raskas, poikkeuslupien hallinnointi siirrettiin määräyksessä 35 O/2010 M itsesääntelyyn Teleforum ry:n yhteyteen. Nyt lupien myöntämisessä voidaan ottaa paremmin huomioon myös palvelun hinta.

Palvelujen sisältöjä arvioidaan samaan tapaan kuin aikaisemminkin ja tavoitteena on edelleen palvelujen sijoittaminen lähtökohtaisesti oikeaan palveluryhmään. Itsesääntelyprosessin avulla voidaan kuitenkin myöntää numeropalveluyrityksille oikeus yhdistää puheluja myös yksilöityihin hinnaltaan edullisiin palveluryhmän II numeroihin.

Hinnaltaan edulliseksi katsotaan palvelu, jossa

- kertaveloitteisen puhelun hinta on alle 2 e/puhelu
- aikaveloitteisessa puhelun hinta on alle 80 senttiä minuutissa.
- palveluissa, joissa on yhdistetty kertaveloitus ja aikaveloitus neljä minuuttia kestävä puhelun yhdistelmätaksa on korkeintaan 3,2 euroa. Kertaveloitus voi olla enintään 1,60 euroa ja aikaveloitus korkeintaan 80 senttiä minuutissa.

Hintarajoja voidaan korottaa itsesääntelynä vastaamaan kuluttajahintaindeksin nousua ja mahdollisia lainsäädännön suoraan aiheuttamia muutoksia.

Mahdollisuutta kytkeä puheluita II-ryhmän numeroon arvioidaan MAPELin työryhmässä, joka on avoin numeropalveluyrityksille ja teleyrityksille ja kokoontuu puolivuositain. Numeropalveluyritys pyytää lausuntoa/kannanottoa MAPELilta niistä numeroista, joihin se haluaa yhdistää puheluita. Sekä palvelun hinta että numeron käyttötarkoitus selvitetään MAPELin työryhmässä palveluntuottajalta ja palvelua ylläpitävältä teleyritykseltä. Listalla olevat numerot ja niiden hinnat käydään läpi puolivuositain. Sovitun hintarajan ylittävät palvelut poistetaan listalta. MAPEL/Teleforum ry ylläpitää listaa II-palveluryhmän numeroista, joihin voidaan yhdistää puheluita numerotiedotuspalveluista.

8 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Määräys tulee voimaan 1.9.2011. Määräyksellä kumotaan 6.9.2010 annettu estoluokkamääräys. Määräys on voimassa toistaiseksi. Määräystä voidaan muuttaa uudella määräyksellä.

Liite 1: Teleliikenteen (puhelinliikenteen) ryhmittely numeron alkuosan mukaan

Tässä liitteessä esitetty teleliikenteen ryhmittely vastaa määräyksen 2 §:n mukaista ryhmittelyä. Liitteessä on kuvattu puhelinnumerot tai puhelinnumeron alkuosa, jonka mukaan esto toteutetaan tai jätetään toteuttamatta.

Kohdassa 1 on todettu millä numerosuunnilla valittu liikenne on kansainvälistä teleliikennettä. Ulkomaantunnusta + voidaan käyttää matkaviestinverkkojen lisäksi myös VoIP-palvelussa.

Maanumeroita vastaavalla kansainvälisen palvelun tunnuksella 979 osoitetut kansainväliset palvelut luetaan kansainväliseksi teleliikenteeksi, vaikka ne poikkeavat numerointimääräyksessä kansainvälisestä teleliikenteestä sikäli, että kaikkiin operaattoritunnuksiin ei tunnuksen haltijan tahdosta liity mahdollisuutta kansainvälisiin palvelunumeroihin. Tällöin kyseessä on estoluokista riippumaton kielletty liikennetapaus, jonka liittymäteleyritys ohjaa tekemänsä numeroanalyysin perusteella tiedotteeseen.

Tässä vaiheessa ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi sijoittaa tunnuksella 979 osoitettuja palveluita palveluryhmiin, koska niiden merkitys on vähäinen eikä kyseisten palveluiden luonteesta ole vielä riittävästi tietoa. Viestintäviraston tiedossa ei ole toistaiseksi yhtään kansainvälistä lisämaksullista palvelua, joka olisi käytettävissä Suomesta.

Kohdassa 2 osoitetaan kansalliset ja kansainväliset ilmaisnumerot. Maanumeroita vastaavalla kansainvälisen palvelun tunnuksella 800 osoitettua kansainvälistä ilmaispalvelua ei katsota kansainväliseksi teleliikenteeksi, mutta sitäkin koskee se, että kaikkiin operaattoritunnuksiin ei tunnuksen haltijan tahdosta liity mahdollisuutta kansainvälisiin palvelunumeroihin. Tällöin

kyseessä on estoluokista riippumaton kielletty liikennetapaus, jonka liittymäteleyritys ohjaa tekemänsä numeroanalyysin perusteella tiedotteeseen.

Kohdassa 3 luetellaan palveluryhmien I-IV numerosuunnat, joiden mukaiset palvelut on ryhmitelty määräyksen 3 §:ssä. Muutoksena aikaisempaan tähän kohtaan sisältyvät nyt maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluville palveluille osoitetut omat numeroalueet palveluryhmiin II-IV. Numerointimääräyksen mukaan näissä numeroissa ei saa tarjota muita palveluita. Maksupalveluiden ei ole katsottu voivan olla palveluryhmän I (yleishyödylliset palvelut) palveluita, joten yleishyödyllisissä palveluissa ei ole tällaista numeroaluetta.

Kohdassa 4 luetellaan asiakassopimukseen ja A-numeron tarkistukseen perustuvat palvelunumerot, joita estot eivät koske. Erillisillä päätöksillä vahvistetut numerot kootaan informaatiotyistä myös määräyksen liitteeseen. Tällä luettelolla ei enää ole merkitystä tämän määräyksen mukaisiin estoluokkiin, mutta informaatiotyistä luettelo sisältyy vielä tähän, koska teleyrityksillä on käytössään omia tai aikaisempien määräysten mukaisia estoluokkia.

Liite 2: Lyhytsanomapalveluiden ryhmittely numeron alkuosan mukaan

Tässä liitteessä esitetty lyhytsanomapalveluiden ryhmittely vastaa määräyksen 2 §:n mukaista ryhmittelyä ilmaisnumeroihin ja lisämaksullisiin palvelunumeroihin. Lisämaksullisissa palvelunumeroissa on omat numeroalueensa maksupalveluille osoitetuille numeroille. Liitteessä on kuvattu puhelinnumeron alkuosa, jonka mukaan esto toteutetaan.

Muutoksena aikaisempaan tähän kohtaan sisältyvät nyt maksupalvelulain (290/2010) soveltamisalaan kuuluville palveluille osoitetut omat lyhytsanomapalvelunumeroalueet palveluryhmiin II-IV. Numerointimääräyksen mukaan näissä numeroissa ei saa tarjota muita palveluita. Maksupalveluiden ei ole katsottu voivan olla palveluryhmän I (yleishyödylliset palvelut) palveluita, joten yleishyödyllisissä palveluissa ei ole tällaista numeroaluetta.

Kohdassa 1 lyhytsanomapalvelunumero 112 on osoitettu yleiseksi hätänumeroksi. Häätäliikennetyöryhmän alatyöryhmä on laatinut 7.2.2005 julkaistun raportin 2/2005 *112-hätätekstiviestipalvelun toteuttaminen Suomessa* ja 112-hätätekstiviestipalvelu ilmeisesti toteutuu lähivuosina.